

[Handelsministeren.]

Jeg vil gerne have lov at sige til hr. Arne Larsen, at når han har en teori om, at ministeren herefter vil kunne gøre, hvad der passer ham, passer det da vist ikke i forhold til ministres og regeringers normale kontakt med folketinget. Jeg tror i hvert fald at kunne love ham, at handelsministeren ikke har spor lyst til at gøre, hvad der passer ham, hvis han ikke føler sig overbevist om, at folketingets flertal vil være sindet at følge ham i vurderingen af hans bemyndigelsespraksis.

Endelig skal jeg vel for en ordens skyld sige, at jeg føler mig lige så overbevist om, at dette lovforslag når frem til anden behandling, som hr. Arne Larsen var overbevist om, at det ikke gjorde det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Lovforslaget (nr. 85) findes i tillæg A: sp. 1505, fremsættelsen i tidenden sp. 2190).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Lone Nielsen: Hvis Danmark bliver medlem af EF, er det ikke muligt at opretholde den nuværende mælkelov. Ordningen på dette område i EF tilsigter en frigørelse af handelen med konsummælk inden for Fællesskaberne, på samme måde som det er sket for de øvrige produkter i mejerisektoren. Målet er, at enhver producent frit skal kunne sælge sine konsummælksprodukter overalt i EF, og at kvalitetskontrollen bliver ens i alle medlemslande.

Mælkelovens bestemmelser vil altså være i strid med EFs regler på 4 væsentlige punkter. For det første vil det ikke være tilladt for kommunalbestyrelserne at give et eller flere mejerier eneret på engrossalget af mælk og fløde. For det andet kan bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen skal godkende oprettelse, salg eller flytning af konsummejerier, heller ikke opretholdes. For det tredje er der bestemmelsen om kommunal godkendelse af engrospriser for mælk og fløde, som det vel, isoleret set, strengt taget ikke er nødvendigt at ophæve ved et eventuelt medlemskab af EF. Vi kan imidlertid tilslutte os ministerens forslag om ophævelse af en kommunal godkendelse af engrospriserne, for når alle de andre kommunale beføjelser ikke længere kan opretholdes, finder vi det rimeligt, at også denne kommunale beføjelse falder bort. Vi må vel erkende, at den store koncentrationstendens, der hersker på mejeridriftsområdet, kan gøre det vanskeligt for kommunerne at foretage en fornuftig prisfastsættelse. Kommunernes Landsforening har da også givet udtryk for, at det ikke mere bør være en kommunal opgave at fastsætte priserne.

Den fjerde ting, jeg vil nævne, er ophævelsen af kommunens godkendelse af mejeriernes leveringsbetingelser. Denne bestemmelse skal formentlig ses ud fra det synspunkt, at man har villet modvirke, at mælkesalget blev spredt over et for stort antal detailforretninger, sådan at distributionsomkostningerne blev forøget meget væsentligt til skade for forbrugerne. Jeg tror imidlertid, at den konkurrence, der nu foregår i detailledet, vil sætte naturlige grænser for spredningen af omsætningen, og problemet må vel også ses i sammenhæng med en eventuel frigivelse af engrosprisen. Ved ophævelse af mælkeloven vil det være konkurrencen, som bestemmer vilkårene for salg af mælk. Det er væsentligt, at forbrugernes interesser varetages bedst muligt, så de får den bedste service og den billigste mælk.

Til sidst blot igen en personlig bemærkning: lovforslaget er som sagt nødvendigt, hvis Danmark bliver medlem af EF. Hvis Danmark ikke bliver medlem af EF, vil der alligevel efter min opfattelse være grund til at foretage en kritisk gennemgang af denne lovgivning, og derfor vil jeg gerne takke

[Lone Nielsen.]

ministeren for forslaget og på mit partis vegne love at bidrage til dets gennemførelse.

Gerda Møller: Efter at den socialdemokratiske ordfører nu har gjort rede for, hvad lovforslaget går ud på, skal jeg blot sige, at det ikke kan falde det konservative folkeparti vanskeligt at anbefale det lovforslag, der her er til behandling. Det ligger helt på linje med den fuldstændige liberalisering af detailhandelen, som den daværende handelsminister, hr. Knud Thomsen, lagde til grund for sit lovforslag i 1969 om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde. Vi får nu den endelige afvikling af den kommunale regulering af forsyningen med mælk og fløde helt i overensstemmelse med de bestemmelser, der gælder inden for Fællesskaberne.

Det er tillige et forslag, som er fuldstændig i overensstemmelse med den indstilling, der er kommet fra flertallet i det mælkeudvalg, som blev nedsat af handelsministeren i 1965 og afgav betænkning i 1971.

Ikrafttrædelsesdatoen vil jeg meget gerne have lov til at komme tilbage til i udvalget, hvor jeg vil gøre et par bemærkninger om, hvorvidt det skal være den eller en anden.

Jens Chr. Christensen: Lad mig straks sige, at venstre kan tiltræde lovforslaget. I bemærkningerne til det siger ministeren, at dets fremkomst skyldes Danmarks eventuelle indtræden i fællesmarkedet. Det er min opfattelse, at selv om Danmark ikke skulle træde ind i fællesmarkedet, havde vi antagelig fået et forslag nogenlunde på linje med det foreliggende, fordi det mælkeudvalg, der blev nedsat i 1965, allerede for 2 år siden afgav en delbetænkning, der gav anledning til, at man liberaliserede mælkehandelen i detailledet, og nu er den sidste del af betænkningen kommet fra mælkeudvalget, hvor et flertal peger på en ophævelse af restriktionerne, sådan at man også liberaliserer i engrosledet.

Når engang herværende forslag bliver ophøjet til lov, må vi vel sige, at vi dermed siger farvel til et stykke planøkonomi, som vi har haft i ca. 30 år. Det første forslag om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde kom umiddelbart efter 1940. Nu er der antagelig få medlemmer her i det høje ting, der kan huske anledningen til, at vi fik ind-

ført disse restriktioner på mælkehandelens område. Vi, der er lidt grå i toppen, husker nok, at forslaget kom frem på grund af det kaos, vi havde på hele mælkehandelens område. Det var for at råde bod på det, man gennemførte loven om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde. Alle 3 led: forbruger, forhandler og producent, led under det kaos, vi havde dengang. Forbrugeren måtte betale, men det kom ikke producenterne til gode. Pengene gik til omkostninger, fordi vi havde 4-5 gange så mange mælkeudsalg som nødvendigt og 7-8 gange så mange mejerier som nødvendigt.

Det skal indrømmes, at loven gennem de ca. 30 år har været udsat for megen kritik, men efter min opfattelse langt fra en berettiget kritik. Det lyder måske lidt mærkeligt, at jeg som repræsentant for venstre siger det, men det er nu sådan med mælkehandel, at det ikke kan sammenlignes med nogen som helst anden handel, fordi mælk er en letfordærvelig vare. Jeg synes derfor, at det her ved afslutningen af det kapitel skal siges, at lovgivningen om handel med mejeriprodukter i det store og hele gennem de ca. 30 år har virket efter sin hensigt. Forbrugerne af mejeriprodukter har fået deres varer til en rimelig pris, handelsleddet har haft tålelige vilkår, og producenterne har så nogenlunde fået økonomisk dækning for de stadig større og strengere krav, som konsummælkmejerierne har stillet til deres leverandører af mælk.

Ikke mindst det sidste er og har været medvirkende til, at dansk konsummælk nu har en sådan karakter, at den er vel skikket til at gå ind i en konkurrence med de øvrige medlemslande i EF, såfremt Danmark bliver medlem. Såvel dansk mejeribrug som mælkeproducenterne må være indstillet på en meget hård konkurrence inden for De europæiske Fællesskaber. Ikke mindst Holland og Vesttyskland står stærkt rustet, men dansk mejeribrug såvel som mælkeproducenterne er rede til at gå ind i en sådan konkurrence, og derfor kan vi tiltræde et lovforslag som det foreliggende.

Det vil nok blive nødvendigt, at dansk lovgivning også på andre områder lempes. Jeg tænker her på det ønskelige i at fremstille et større varesortiment, og jeg tænker på den særbeskatning, der finder sted af den fløde, der bruges til fremstilling af iscreme.

[Jens Chr. Christensen.]

Jeg ved meget vel, at denne afgift ikke hører hjemme under denne lovgivning, men jeg vil alligevel nævne over for handelsministeren, at det er en afgift på hver liter fløde, der bruges til iscreme, på 1 kr. 45 øre plus moms. Hvis danske mælkeproducenter og dansk mejeribrug skal klare sig inden for EF, må vor egen lovgivning ikke unødvendigt spænde ben for dansk mejeribrugs udvikling.

Lad mig slutte med at sige om det, der reelt bliver tilbage i selve lovforslaget, at det kan vi fra venstres side tiltræde.

Edele Kruchow: På det radikale venstres vegne vil jeg gerne give ministeren tilsagn om en positiv behandling af lovforslaget. Det er en videreførelse af den liberalisering af detailhandelen med mælk og fløde, som gennemførtes ved mælkeloven af 1969. Jeg skal derfor tilføje, at vi også, uanset om vi kommer i fællesmarkedet eller nej, vil være positivt indstillet over for lovforslaget.

Grete Westergaard: Sidste gang, i 1969, sagde SFs ordfører, at vi gerne havde set en yderligere nedbrydning af monopolerne for befolkningens mælkeforsyning. Det foreliggende lovforslag fremtræder ved første gennemlæsning som en sådan yderligere nedbrydning. I udvalget er det SFs hensigt at prøve at undersøge, hvor fornuftigt det er at lade hele denne lov bortfalde. Vi kunne ikke få fuld tilslutning til vore synspunkter vedrørende liberalisering også i engrosledet i 1969. Det kan vi måske nu, da Bruxelles tvinger fællesmarkedsparterne til det. Jeg siger hverken ja eller nej til forslaget. Vi må se i udvalget at få belyst konsekvenserne for dansk mælkeforsyning.

Handelsministeren (Erling Jensen): Jeg skal her takke for den næsten enstemmige tilslutning til lovforslaget.

Jeg skal bekræfte fru Lone Nielsens referat af holdningen i Kommunernes Landsforening. Jeg skal bekræfte fru Gerda Møllers og hr. Jens Chr. Christensens betragtninger om, at dette er en videreførelse af den liberalisering, vi i 1969 fik af detailhandelen, gennemført af den daværende handelsminister, hr. Knud Thomsen. Jeg skal også be-

kræfte, at det, der sker nu, er i overensstemmelse med den flertalsbetænkning, der foreligger om dette spørgsmål.

Jeg har taget hr. Jens Chr. Christensens betragtninger om afgiften ved iscremeproduktion til mig til senere overvejelse. Jeg vil gerne også medgive hr. Jens Chr. Christensen, at når vi nu forlader mælkeordningerne, fortjener de et ord med på vejen om, at de i en ganske lang årrække kom til at medvirke til en mere rationel mælkeleverance, end vi kendte før deres start.

Også fru Edele Kruchow skal jeg takke for tilslutning.

Så skal jeg sige til fru Grete Westergaard, at det er muligt, at vi ud fra forskellige forudsætninger når til samme resultat. Jeg tror og håber, at vi under udvalgsarbejdet gør det, da vi her har med en lovgivning at gøre, som bevirker den yderligere nedbrydning, som fru Grete Westergaard og hendes parti ved en tidligere lejlighed har efterlyst på dette område. Jeg vil gerne sige, at dette lovforslag ikke alene fremtræder som, men er et udtryk for en yderligere liberalisering af mælkehandelen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Lovforslaget (nr. 86) findes i tillæg A. sp. 1519, fremsættelsen i tidenden sp. 2190).

Anden næstformand (Hanne Budtz): Sammen med denne sag foretages den følgende på dagsordenen, nemlig: